

PROJEKT OBCHODÓW TYGODNIA KULTURY ŚLĄSKIEJ

Nazwa projektu: **OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA- ŚLĄSK, KTÓRY ODCHODZI**

Zarys ogólny: Projekt będzie realizowany w szkole podstawowej, w klasach I-VI, w realizację niektórych zadań włączą się dzieci młodsze (klasy I-III). Uczniowie w grupach będą pracowali nad konkretnymi zadaniami, które klasy otrzymają w drodze losowania. Realizacja tego projektu ma przynieść w efekcie rozbudzenie zainteresowania uczniów ,a także ich rodzin tematyką regionalną, oraz wzbudzić poczucie przynależności etnicznej. Uczestnicy projektu wzbogacą swoją wiedzę o tradycjach, zwyczajach i gwarze. Będą mieli okazję zaprezentować siebie i wyniki swojej pracy na szerszym forum (zajęcia otwarte dla rodziców i impreza środowiskowa).

Cele projektu:

STRATEGICZNY:

Pogłębianie wiedzy o kulturze i tradycjach własnego regionu w celu ugruntowania poczucia tożsamości regionalnej i narodowej. Wychowanie młodego pokolenia w duchu szacunku do wartości regionalnych.

SZCZEGÓŁOWE:

- Rozwijanie umiejętności gromadzenia informacji i materiałów, oraz ich selekcji
- Nabywanie nowych wiadomości i umiejętności związanych ze znajomością gwary, charakterystycznym wystrojem mieszkań, strojami, twórczością ludową, oraz zanikającymi obrzędami. „Odtworzenie” obrazów z życia dawnego Śląska wiejskiego i robotniczego.
- Doskonalenie umiejętności inscenizowania tekstów i autoprezentacji.
- Wyrabianie nawyku dbałości o estetykę i kompozycję wykonywanych prac.
- Kształtowanie i doskonalenie umiejętności współpracy w grupie i poczucia odpowiedzialności za powierzone zadania.
- Kształtowanie umiejętności planowania własnych działań.
- Nawiązywanie kontaktów ze środowiskiem lokalnym. Zaangażowanie rodzin uczniów i środowiska lokalnego w realizację projektu.

Opis projektu:

ETAP I

Klasy III losują po cztery zadania, w każdej klasie zostają wyłonione po cztery grupy, z których każda podejmuje się realizacji jednego z zadań. Uczniowie przez okres dwóch tygodni gromadzą materiały i przygotowują prezentację, która może przyjąć formę folderów, makiet, scenek, inscenizacji itp. Grupy samodzielnie decydują o formie prezentacji zadania. Uczniowie na tym etapie pracy mogą liczyć na pomoc wychowawcy który będzie koordynował pracę grup.

ETAP II

Uczniowie pod kierunkiem nauczycieli odpowiedzialnych za całość projektu przygotowują prezentacje swojej pracy na podsumowanie Tygodnia Kultury Śląskiej (dzień otwarty oraz impreza środowiskowa, która będzie podsumowaniem całej pracy nad projektem). Czas realizacji 1 tydzień.

Termin realizacji projektu : grudzień 3 XII do 10 XII

Czas realizacji projektu: 2 tygodnie

SZCZEGÓŁOWY PRZYDZIAŁ ZADAŃ I OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH

<i>Zakres edukacji</i>	<i>Treści</i>	<i>Zadania</i>	<i>Termin</i>	<i>Kryteria oceniania</i>	<i>Koordynator Nauczyciele wspomagający</i>
ARTYSTYCZNA	Zagadnienia związane ze strojem charakterystycznym dla danego rejonu Śląska. Przedmioty codziennego użytku. Muzyka, tańce, tradycje śpiewacze i muzyczne.	<i>ZADANIE I.</i> Przedmioty codziennego użytku, meble, dekoracje i ich gwarowe nazwy. (Wycieczka do Muzeum Chleba w Radzionkowie)	1 tydzień	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Znajomość przeznaczenia przedmiotów i ich gwarowego nazewnictwa. ▪ Pomysłowość i estetyka prezentacji. ▪ Terminowość i systematyczność. 	Wychowawcy klas trzecich.
		<i>ZADANIE II.</i> Śląskie muzykowanie- autentyczne śląskie piosenki, przyśpiewki i tańce. Przygotowanie występu opartego o folklor śląski.	1 tydzień	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Trafność doboru repertuaru, zgodność z folklorem śląskim ▪ Ekspresja muzyczna, jakość wykonania. ▪ Oprawa prezentacji: stroje, dekoracje itp. ▪ Pełna współpraca całej grupy 	Wychowawcy klas I-VI Nauczyciel muzyki
		<i>ZADANIE III.</i> „Śląskie łobleczyńie”- tradycyjny śląski strój parady i codzienny. Elementy stroju, rękodzieło, gwarowe nazwy.	1 tydzień	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ilość zgromadzonych informacji ▪ Znajomość gwarowego nazewnictwa ▪ Forma prezentacji i estetyka jej wykonania. ▪ terminowość i systematyczność 	Wychowawcy klas I-VI Nauczyciel plastyki

<i>Zakres edukacji</i>	<i>Treści</i>	<i>Zadania</i>	<i>Termin</i>	<i>Kryteria oceniania</i>	<i>Koordynator Nauczyciele wspomagający</i>
LITERACKO- JEZYKOWA	Baśnie, legendy, przypowieści i humoreski śląskie poznanie autentycznych tekstów. Charakterystyczni bohaterowie opowiadań. Pielęgnowanie gwary śląskiej. Teksty baśni i legend jako inspiracja do prac plastycznych.	ZADANIE I. Przygotowanie inscenizacji śląskiej baśni lub legendy (prezentacja ok. 10 min.) Korzystanie z motywów tradycyjnych śląskich baśni i legend (legendy związane z najbliższą okolicą).	1 tydzień	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oprawa plastyczna przedstawienia: dekoracje, stroje, rekwizyty. ▪ Dobór repertuaru, autentyczność baśniowych i legendowych wątków. ▪ Samodzielne opracowanie scenariusza. ▪ Terminowość, współpraca w grupie. 	Wychowawcy klas I-VI Nauczyciel języka polskiego
		ZADANIE II. „Ło czym nasze prababki łozprawiały wnukom” - Charakterystyczne postacie baśni , legend, przypowieści i humoresek- przygotowanie prezentacji.	1 tydzień	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pomysł i oryginalność prezentacji. ▪ Ilość zebranego materiału. ▪ Systematyczność i terminowość. ▪ Wybór postaci charakterystycznych tylko dla regionu śląskiego. 	Wychowawcy klas I-VI Nauczyciel języka polskiego
		ZADANIE III. „Ło sztuce łozprawiania wiców”- przygotowanie humorystycznej scenki w oparciu o teksty gwarowe: dowcipy, wyliczanki, anegdoty.	1 tydzień	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dobór repertuaru i połączenie go w tematyczną całość. ▪ Pomysł na przedstawienie scenki. ▪ Wykorzystanie gwary. 	Wychowawcy klas VI Nauczyciel muzyki, języka polskiego

<i>Zakres edukacji</i>	<i>Treści</i>	<i>Zadania</i>	<i>Termin</i>	<i>Kryteria oceniania</i>	<i>Koordynator Nauczyciele wspomagający</i>
KULTUROWA	Pielęgnowanie gwary, obrzędów i zwyczajów związanych z życiem na Śląsku. Uwypuklenie charakterystycznych cech Ślązaków jako grupy etnicznej.	<i>ZADANIE I.</i> „Od zmówin do oczepin”- śląskie zwyczaje i obrzędy weselne. Przygotowanie prezentacji w dowolnej formie zawierającej tradycje weselne na Śląsku.	1 tydzień	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Autentyczność zgromadzonych tekstów i materiałów. ▪ Pomysł i forma prezentacji. ▪ Terminowość i systematyczność ▪ Zaangażowanie całej grupy w pracę. 	Wychowawcy klas VI Nauczyciel języka polskiego, muzyki
		<i>ZADANIE II</i> „Ślązak był zawsze robotny „- obrzędy , zwyczaje, przysłowia związane z pracą i życiem codziennym dawnego Śląska wiejskiego i robotniczego.	1 tydzień	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Różnorodność obyczajów i ich znaczenie. ▪ Forma i pomysłowość prezentacji. ▪ Współpraca całej grupy i terminowość. 	Wychowawcy klas I-VI
		<i>ZADANIE III.</i> „ Barbórka, Gody i Wielkanoc- czyli jak Ślązacy święcili święta „, Obrzędy zwyczaje i wierzenia związane z obchodami świąt kościelnych. Kult Świętych- przygotowanie prezentacji w oparciu o jedno święto lub okres liturgiczny np.: Wielki Post, Adwent	1 tydzień	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ciekawy pomysł prezentacji ▪ Ilość zgromadzonego materiału ich zgodność z śląską tradycją ▪ Współpraca całej grupy ▪ Terminowość i systematyczność 	Wychowawcy Klas I-VI Katecheta nauczyciel muzyki

W ramach realizacji projektu przewiduje się wycieczki do: Zabytkowej Kopalni w Tarnowskich Górach oraz Muzeum Chleba, spotkanie z hodowcą gołębi i Ślązaczką, spotkanie z folklorystą i prezentacje strojów ludowych, obejrzenie występu zespołu folklorystycznego. Planuje się również przeprowadzenie konkursów z zakresu edukacji artystycznej, językowo- literackiej i kulturowej. W konkursach mogą wziąć udział uczniowie klas I-VI.

KONKURS ARTYSTYCZNY

„Skarbnik, Utopce i Zmory- czyli czego bali się nasi dziadkowie” (Konkurs plastyczny i muzyczny). Nauczyciele języka polskiego i kształcenia zintegrowanego wykorzystają teksty baśni i legend, które mogą być inspiracją do prac. Prace mogą być wykonane dowolną techniką. Czas przewidziany na wykonanie prac: 2 tygodnie. Prace będzie oceniała powołana komisja. Najlepsze prace zostaną umieszczone na szkolnych gazetkach, a ich wykonawcy nagrodzeni.

Nauczyciele muzyki i nauczania zintegrowanego przygotowują imprezę środowiskową „Śpiwomy po naszymu” (w kategorii solowej lub zespołowej).

KONKURS LITERACKI

„Piszemy śląskie baśnie”- uczestnicy wymyślają baśnie osadzone w śląskich realiach, wykorzystują w swoich pracach gwara, oraz mogą wykorzystać wątki i postacie istniejących baśni śląskich. Oceny prac dokona komisja złożona z nauczycieli języka polskiego i kształcenia zintegrowanego. Czas przewidziany na napisanie pracy:3 tygodnie. Najlepsze prace zostaną przedstawione rodzicom na imprezie środowiskowej, oraz nagrodzone.

KONKURS GWARY ŚLĄSKIEJ

Każda klasa typuje 3- osobowy zespół . konkurs będzie się odbywał w 2 grupach wiekowych: klasy I-III i klasy IV-VI. Uczniowie będą się musieli wykazać znajomością gwary. Konkurs będzie przeprowadzony w ramach Tygodnia Kultury Śląskiej. Najlepsze drużyny zostaną nagrodzone.

Prezentacja projektu:

Uczniowie prezentują wyniki prac w ramach Tygodnia Kultury Śląskiej w/g ustalonego harmonogramu w obecności wszystkich uczniów i nauczycieli szkoły. Najciekawsze, najlepiej przygotowane prezentacje zostaną przedstawione rodzicom i przybyłym gościom na imprezie środowiskowej.

Ocena projektu:

Wszyscy uczniowie biorący udział w pracach związanych z projektem otrzymują stopnie z poszczególnych przedmiotów, według rodzaju przygotowanej prezentacji (muzyka, plastyka, język polski) i wymienionymi kryteriami. Autorzy najlepszych prac konkursowych otrzymują nagrody ufundowane przez Radę Rodziców .

LITERATURA ZALECANA (pozycje dostępne w bibliotece szkolnej i publicznej):

1. Barbara Bazielić, „Śląskie stroje ludowe”, Katowice 1988.
2. Marian Grzegorz Gerlich, „Strachy- w kręgu dawnych śląskich wierzeń”, Katowice 1989.
3. Józef Ligeza, Dzieła tom I, Katowice 1991.
4. Józef Ligeza, Dzieła tom II, Katowice 1992.
5. Stanisław Ligoń, „Bery i bojki śląskie”, Katowice 1980.
6. Jerzy Pośpiech, „Zwyczaj i obrzędy doroczne na Śląsku”, Opole 1987
7. Dorota Simonides, „Bery to nie tylko gruszki- Rzecz o humorze śląskim”, Opole 1984.
8. Dorota Simonides, „Ele mele dudki- Rymowanki dzieci śląskich”, Katowice 1985.
9. Folklor Górnego Śląska – red. Dorota Simonides Katowice 1989.
10. Teresa Smolińska, „Jo wóm trocha połosprawiom...”, Opole 1986.
11. Bogna Wernichowska, Maciej Kozłowski – „Duchy polskie”, Warszawa 1983.
12. Bogdan Zakrzewski, „Pieśni śląskie ze zbiorów Józefa Lompy”, Wrocław 1970.
13. Krystyna Sajdok, „Podróż do źródeł śląskiej tradycji”, Mysłowice 1995.
14. Tomasz Wrona, „Tradycje stroju ludowego na terenie dzisiejszych Mysłowic”, Mysłowice 2002.
15. Alojzy Lysko, „Klechy pszczyńskie”, Cieszyn 1997.

OPRACOWAŁY:

*Renata Blondzik
Małgorzata Penczek
Danuta Gawlik*